

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ**

**ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ
ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ**

ΤΕΥΧΗ ΔΗΜΟΠΡΑΤΗΣΗΣ

2. ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

**ΧΑΤΖΗΠΑΡΑΔΕΙΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Άρθρο 1 ^ο :	Αντικείμενο της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.).....	2
Άρθρο 2 ^ο :	Είδος και θέση του έργου.....	2
Άρθρο 3 ^ο :	Ισχύουσες διατάξεις.....	2
Άρθρο 4 ^ο :	Μελέτη των συνθηκών κατασκευής των έργων.....	3
Άρθρο 5 ^ο :	Σύμβαση – έναρξη εργασιών.....	4
Άρθρο 6 ^ο :	Προθεσμίες αποπερατώσεως του έργου.....	4
Άρθρο 7 ^ο :	Χρονοδιάγραμμα κατασκευής-Αναλυτικό Πρόγραμμα προόδου-Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου.....	6
Άρθρο 8 ^ο :	Τοπογραφικές εργασίες - Εφαρμογή της μελέτης.....	7
Άρθρο 9 ^ο :	Περιεχόμενα των τιμών μονάδος του τιμολογίου – δαπάνες που βαρύνουν τον Ανάδοχο	8
Άρθρο 10 ^ο :	Σύνθετες τιμές – αναθεώρηση τιμών – Νέες τιμές μονάδας.....	8
Άρθρο 11 ^ο :	Απολογιστικές εργασίες.....	9
Άρθρο 12 ^ο :	Τεχνικές προδιαγραφές.....	9
Άρθρο 13 ^ο :	Εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων, τύπων κλπ.....	9
Άρθρο 14 ^ο :	Υλικά και μηχανήματα.....	9
Άρθρο 15 ^ο :	Διεύθυνση των έργων – τεχνικό προσωπικό.....	10
Άρθρο 16 ^ο :	Ασφάλιση προσωπικού-έργου.....	10
Άρθρο 17 ^ο :	Στοιχεία οργανισμών κοινής ωφέλειας.....	11
Άρθρο 18 ^ο :	Οδοστρώματα – πεζοδρόμια.....	12
Άρθρο 19 ^ο :	Εργασία κατά τις νυκτερινές ώρες και εξαιρέσιμες ημέρες.....	13
Άρθρο 20 ^ο :	Παράλληλη εκτέλεση περισσότερων του ενός ανεξαρτήτων έργων.....	14
Άρθρο 21 ^ο :	Σήμανση των έργων – Μέτρα ασφάλειας.....	14
Άρθρο 22 ^ο :	Εκτέλεση έργων.....	16
Άρθρο 23 ^ο :	Εργαστηριακές δοκιμές - έλεγχοι.....	17
Άρθρο 24 ^ο :	Λογαριασμοί, πιστοποιήσεις, κρατήσεις λόγω εγγυήσεων, κρατήσεις υπέρ τρίτων, πληρωμές.....	18
Άρθρο 25 ^ο :	Πληρωμές εισφορών ασφαλιστικών οργανισμών.....	19
Άρθρο 26 ^ο :	Βλάβες από ανωτέρα βία.....	20
Άρθρο 27 ^ο :	Αναγκαστική εκτέλεση από τον εργοδότη ή από άλλη υπηρεσία.....	20
Άρθρο 28 ^ο :	Προσωρινή παραλαβή, χρόνος εγγύησης, οριστική παραλαβή.....	20
Άρθρο 29 ^ο :	Σ.Α.Υ – Φ.Α.Υ.....	20
Άρθρο 30 ^ο :	Ευθύνη του αναδόχου.....	21
Άρθρο 31 ^ο :	Μητρώο του έργου.....	22
Άρθρο 32 ^ο :	Χρήση του έργου προ της αποπερατώσεως.....	22
Άρθρο 33 ^ο :	Μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας.....	22
Άρθρο 34 ^ο :	Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο*.....	22

Άρθρο 1^ο: Αντικείμενο της Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων (Ε.Σ.Υ.)

Αντικείμενο της παρούσας Ε.Σ.Υ. είναι η διατύπωση των ειδικών όρων, σύμφωνα με τους οποίους και σε συνδυασμό προς τους λοιπούς όρους των άλλων συμβατικών τευχών που έχουν εγκριθεί από τον Εργοδότη και της Εργολαβικής σύμβασης που θα καταρτισθεί, θα γίνει η εκτέλεση του έργου «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΦΙΛΙΑΤΩΝ».

Άρθρο 2^ο: Είδος και θέση του έργου

Στο έργο περιλαμβάνεται η κατασκευή συνδέσεων με τη χρήση σαμαριών με μούφα συγκολλητών με αγωγούς υπονόμων από πλαστικούς σωλήνες PVC της σειράς 41.

Άρθρο 3^ο: Ισχύουσες διατάξεις

3.1. Έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Ν.3669/2008 και οι κανονιστικές πράξεις (πρόεδρικά διατάγματα και υπουργικές αποφάσεις) που εκδόθηκαν προς εκτέλεσή τους.

3.2.Ο Νέος Κανονισμός Τεχνολογίας Σκυροδέματος - 1997 που εγκρίθηκε με την απόφαση Δ 14/19164/28-3-97 απόφαση Υφ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και η υπ. αριθμ. Δ14/50504 (ισχύει από 1.5.2002) κοινή απόφαση των Υπουργών ΠΕΧΩΔΕ και Ανάπτυξης σύμφωνα με την οποία ανασυντάσσονται ορισμένα άρθρα και πίνακες του Κανονισμού Τεχνολογίας Σκυροδέματος (ΚΤΣ -97) σύμφωνα με τις απαιτήσεις του εναρμονισμένου προτύπου ΕΛΟΤ EN 197-1.

3.3.Ο Κανονισμός Τεχνολογίας Χαλύβων Οπλισμού Σκυροδέματος (Κ.Τ.Χ.) που εγκρίθηκε με την Απόφαση Δ 14/36010/29-2-2000 (ΦΕΚ 381Β/24-3-2000) του Υφυπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

3.4.Ο Νέος Κανονισμός για τη μελέτη και κατασκευή έργων από σκυρόδεμα που εγκρίθηκε αρχικά με την Δ11ε/0/30123/21-10-91 (ΦΕΚ 1068Β/91) και τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με την ΔΠβ/13/3-3-95 (ΦΕΚ 227Β/28-3-95) απόφαση του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε, ο Ελληνικός Κανονισμός για τη μελέτη και κατασκευή έργων από οπλισμένο σκυρόδεμα που εγκρίθηκε με την Δ17α/116/4/ΦΝ 429/18-10-2000 (ΦΕΚ Β' 1329/6-11-2000) Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ και συμπληρώθηκε με την απόφαση Δ17/α/32/10/Φ.Ν. 429/20-2-04.

3.5.Ο Νέος Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός (ΦΕΚ 613Β/12-10-92) όπως αυτός τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με την Δ17α/04/46/ΦΝ 275/20-6-95 Υπουργική Απόφαση ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. (ΦΕΚ 534Β/20-6-95), και ο Ελληνικός Αντισεισμικός Κανονισμός 2000, που εγκρίθηκε με την Δ17α/141/3/ΦΝ 275/15-12-99 (ΦΕΚ Β'2184/20-12-99) Υπουργική Απόφαση ΥΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

3.6. Τα συμβατικά στοιχεία (σχέδια, τεύχη κ.λ.π.)

3.7. Το Π.Δ. 778/80 (ΦΕΚ 193 Α') περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών.

3.8. Το Π.Δ. 447/75 (ΦΕΚ 142 Α') περί ασφαλείας των, σε οικοδομικές εργασίες, ασχολουμένων μισθωτών.

3.9. Το Π.Δ. 1073/81 (ΦΕΚ 260 Α') περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών σε εργοτάξια οικοδομών κ.λ.π.

3.10. Το Ν.1430/84 (ΦΕΚ 49Α').

3.11. Το Ν. 1568/85 (ΦΕΚ 177 Α') για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων.

3.12. Το Π.Δ. 305/96 (ΦΕΚ 212 Α') ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 92/57/Ε.Ο.Κ.

3.13.α. Η 433/19/22-9-2000 (ΦΕΚ 1176 Β'/22-9-2000) Απόφαση ΥΠΕΧ.ΩΔΕ "Καθιέρωση του φακέλου Ασφαλείας και Υγείας (ΦΑΥ) ως απαραίτητου στοιχείου για την προσωρινή και οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου".

3.13.β. ΔΕΕΠΠ ΟΙΚ.502/13/18-10-00 "περί εφαρμογής Προγραμμάτων Ποιότητας Έργων (Π.Π.Ε)".

Επίσης εφαρμόζονται όλες οι Κοινοτικές οδηγίες και όλη η ισχύουσα Κοινοτική Νομοθεσία.

Άρθρο 4^ο : Μελέτη των συνθηκών κατασκευής των έργων

Η συμμετοχή στη δημοπρασία με την υποβολή της προσφοράς αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών κατασκευής του συγκεκριμένου έργου γενικά και κυρίως σε ό,τι αφορά τις κάθε φύσεως πηγές λήψεως υλικών, θέσεις προσωρινής ή οριστικής αποθέσεως προϊόντων εκσκαφής, τις μεταφορές, διάθεση, διαχείριση και αποθήκευση υλικών, δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, ύδατος, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπελάσεως, τις συνθήκες μετεωρολογικές συνθήκες, τις συνθήκες και τις διάφορες διακυμάνσεις της στάθμης των υδάτων των ποταμών, χειμάρρων, παλίρροιας, υπογείων υδάτων ή παρόμοιες φυσικές συνθήκες στον τόπο των έργων, τη φύση, τη διαμόρφωση και την κατάσταση του εδάφους και του υπεδάφους, το είδος, την ποιότητα και την ποσότητα των ευρισκομένων στην

περιοχή καταλλήλων εκμεταλλεύσιμων υλικών, το είδος και τα μηχανήματα, υλικά και υπηρεσίες που θα απαιτηθούν προ της έναρξης και κατά την εκτέλεση των εργασιών, τις ειδικές δυσκολίες κατασκευής έργων αποχετεύσεως εντός πόλεως, σε οδούς με πυκνή και βαρεία κυκλοφορία, τα τυχόν υπάρχοντα εμπόδια από δίκτυα κοινής ωφελείας ή οποιασδήποτε φύσεως και προσπελάσεως και οποιαδήποτε άλλα θέματα, τα οποία με οποιονδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο ή το κόστος αυτών σε συνδυασμό με τους όρους της συμβάσεως. Επίσης ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι έχει μελετήσει τα εγκεκριμένα διαγράμματα και σχέδια της μελέτης καθώς και τα λοιπά συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας, τα οποία περιλαμβάνονται στο φάκελο της δημοπρασίας και αποτελούν μαζί με τη διακήρυξη, τη βάση της προσφοράς του, ώστε να εφαρμόσει αυτά και ότι αποδέχεται και ανεπιφύλακτα αναλαμβάνει να εκτελέσει όλες τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τις παραπάνω συνθήκες και όρους. Οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να προβούν με δική τους ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη στην περαιτέρω επεξεργασία των υπάρχοντων στοιχείων και να εκτελέσουν οποιοσδήποτε συμπληρωματικές έρευνες (π.χ αποτυπώσεις, γεωτρήσεις κ.λ.π) που θα κρίνουν ότι είναι απαραίτητες για τη σύνταξη της οικονομικής προσφοράς τους.

Παράλειψη του Αναδόχου να ενημερωθεί με κάθε δυνατή πληροφορία που αφορά τους όρους της συμβάσεως, δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωση του προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις.

Άρθρο 5^ο : Σύμβαση – έναρξη εργασιών

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να έλθει για υπογραφή της συμβάσεως και για την έναρξη των εργασιών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία "Περί εκτελέσεως των Δημοσίων Έργων".

Άρθρο 6^ο : Προθεσμίες αποπερατώσεως του έργου

6.1 Κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 του ν.3669/2008, ορίζεται ως συνολική προθεσμία περάτωσης του έργου οι 26 μήνες. Σε περίπτωση μη τήρησης από τον Ανάδοχο της συνολικής προθεσμίας, του επιβάλλονται οι ποινικές ρήτρες σύμφωνα με το άρθρο 49 του ν.3669/2008.

Ειδικότερα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 2 του Άρθρου 49 του ν.3669/2008. Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται για κάθε ημέρα υπέρβασης της συνολικής προθεσμίας ορίζεται σε 15% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 20% της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής συνολικής προθεσμίας. Για τις

επόμενες ημέρες μέχρι ακόμα 15% της αρχικής συνολικής προθεσμίας, η ποινική ρήτρα για κάθε ημέρα ορίζεται σε 20% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου.

Η μέση ημερήσια αξία του έργου προκύπτει όπως ορίζεται στην παρ. 2 του Άρθρου 49 του ν.3669/2008. Ειδικότερα ως μέση ημερήσια αξία νοείται το πηλίκο του συνολικού χρηματικού ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς την αναθεώρηση και το ΦΠΑ, προς τη συνολική προθεσμία του έργου.

Το ανώτατο όριο της ανωτέρω ρήτρας ορίζεται σε 6% του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ.

6.2 Εκτός από τη συνολική προθεσμία, ορίζονται οι παρακάτω αποκλειστικές τμηματικές προθεσμίες (με την έννοια της παραγράφου 4α του άρθρου 48 του ν.3669/2008):

Χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου. Χρόνος: 15 ημέρες από την υπογραφή της σύμβασης (αποκλειστική προθεσμία).

Κατασκευή 100 συνδέσεων : 2 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης (ενδεικτική τμηματική προθεσμία).

Κατασκευή 300 συνδέσεων : 4 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης (ενδεικτική τμηματική προθεσμία).

Κατασκευή 500 συνδέσεων : 6 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης (ενδεικτική τμηματική προθεσμία).

Κατασκευή ολόκληρου του έργου: 12 μήνες από την υπογραφή της σύμβασης (αποκλειστική προθεσμία).

Σε περίπτωση μη τήρησης από τον Ανάδοχο των παραπάνω τμηματικών προθεσμιών, του επιβάλλονται οι παρακάτω ποινικές ρήτρες.

Η ποινική ρήτρα που επιβάλλεται για κάθε ημέρα υπέρβασης των τμηματικών προθεσμιών ορίζεται σε 5% της μέσης ημερήσιας αξίας του έργου και επιβάλλεται για αριθμό ημερών ίσο με το 10% της προβλεπόμενης από τη σύμβαση αρχικής προθεσμίας.

Η μέση ημερήσια αξία του έργου προκύπτει όπως ορίζεται στην παρ. 2 του Άρθρου 49 του ν.3669/2008. Ειδικότερα ως μέση ημερήσια αξία νοείται το πηλίκο του συνολικού χρηματικού

ποσού της σύμβασης, μαζί με το ποσό των τυχόν συμπληρωματικών συμβάσεων και χωρίς την αναθεώρηση και το ΦΠΑ, προς τη συνολική προθεσμία του έργου.

Οι ποινικές ρήτρες για υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών δεν μπορούν συνολικά να υπερβαίνουν το 3% του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς ΦΠΑ.

6.3. Για περίπτωση έκπτωσης, ισχύει το άρθρο 61 του ν.3669/2008.

Άρθρο 7^ο : Χρονοδιάγραμμα κατασκευής-Αναλυτικό Πρόγραμμα προόδου-Πρόγραμμα Ποιότητας Έργου

Ο Ανάδοχος με βάση τη συνολική και τις τμηματικές προθεσμίες και μέσα στην προθεσμία που προβλέπεται από τη σχετική νομοθεσία συντάσσει και υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου. Το χρονοδιάγραμμα αναλύει τις εργασίες που προβλέπεται να εκτελεσθούν. Το χρονοδιάγραμμα συντάσσεται με τη μορφή τετραγωνικού πίνακα που περιλαμβάνει την πιο πάνω χρονική ανάλυση των ποσοτήτων ανά εργασία ή ομάδα εργασιών και συνοδεύεται από γραμμικό διάγραμμα και σχετική έκθεση. Στο συμφωνητικό μπορεί να προβλέπεται η σύνταξη τευχών ή διαγραμμάτων με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία εγκρίνει το χρονοδιάγραμμα το αργότερο μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την υποβολή και θα μπορεί να τροποποιήσει τις προτάσεις του Αναδόχου σχετικά με τη σειρά και τη διάρκεια κατασκευών των εργασιών μέσα στα όρια των συμβατικών προθεσμιών.

Εάν η έγκριση δεν γίνει μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, ή αν μέσα στην προθεσμία αυτή δεν ζητήσει γραπτά η Διευθύνουσα Υπηρεσία διευκρινίσεις ή αναμορφώσεις ή συμπληρώσεις, το χρονοδιάγραμμα θεωρείται ότι έχει εγκριθεί. Το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα αποτελεί το αναλυτικό πρόγραμμα κατασκευής του Έργου.

Εάν ο Ανάδοχος αρνηθεί ή παραλείψει να υποβάλλει μέσα στην προβλεπόμενη στα συμβατικά τεύχη προθεσμία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής, τότε η Διευθύνουσα Υπηρεσία συντάσσει η ίδια το χρονοδιάγραμμα αυτό και το κοινοποιεί στον Ανάδοχο, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να το αποδεχτεί και να συμμορφωθεί πλήρως με αυτό.

Αναπροσαρμογές του χρονοδιαγράμματος κατασκευής εγκρίνονται όταν μεταβληθούν οι ποσότητες των εργασιών ή στις περιπτώσεις που προβλέπει το άρθρο 46, παράγραφος 2 του Ν. 3669/2008.

Τέλος, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος εντός 30 ημερολογιακών ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, να υποβάλλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία το Πρόγραμμα Ποιότητας του Έργου (Π.Π.Ε.) σε δύο αντίτυπα. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία θα πρέπει να επιστρέψει εντός 10 ημέρου ένα εγκεκριμένο αντίτυπο στον Ανάδοχο. Στο Π.Π.Ε. θα διατυπώνονται οι ειδικές πρακτικές και τα μέσα για την ποιότητα καθώς και η αλληλουχία των δραστηριοτήτων που έχουν σχέση με την εκτέλεση του έργου.

Αναπόσπαστο στοιχείο του Π.Π.Ε. αποτελεί το χρονοδιάγραμμα εκτέλεσης του έργου, και το οργανόγραμμα στο οποίο θα καθορίζονται με σαφήνεια οι υπεύθυνοι σε κάθε φάση του έργου. Επίσης, στο Π.Π.Ε. θα γίνεται αναφορά για τις διαδικασίες που έχει θεσπίσει ο Ανάδοχος του Έργου για τους διενεργούμενους ελέγχους κατά τη φάση κατασκευής, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ποιότητα του έργου, τα τηρούμενα αρχεία ελέγχων (π.χ. έλεγχοι κατασκευής, διακριβώσεις οργάνων μετρήσεων και δοκιμών), κ.λ.π.

Το Π.Π.Ε. θα τηρείται και θα ενημερώνεται συνεχώς κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του Έργου. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να ζητά από τον Ανάδοχο και να ελέγχει την ορθή εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπεται με βάση το Π.Π.Ε., του οποίου θα έχει αντίγραφο. Για το λόγο αυτό, τυχόν τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις του Π.Π.Ε. θα κοινοποιούνται και στη Διευθύνουσα Υπηρεσία. Για την περίπτωση της πλημμελούς εφαρμογής των διαδικασιών, όπως αυτές αναφέρονται στο Π.Π.Ε., η Διευθύνουσα Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα περί εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας για μη συμμόρφωση του Αναδόχου προς τις συμβατικές του Υποχρεώσεις.

Άρθρο 8^ο : Τοπογραφικές εργασίες - Εφαρμογή της μελέτης

Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση να προβεί σε έλεγχο των υψομέτρων της μελέτης στον άξονα των αγωγών, σε πύκνωση τους ανά όσα μέτρα χρειάζεται ανάλογα με το έδαφος, καθώς και σε πασσάλωση των φρεατίων των αγωγών κάθε αυτοτελούς τμήματος πριν από την έναρξη των εργασιών του τμήματος αυτού. Τις μηκοτομές που θα προκύψουν καθώς και τις διατομές του εδάφους ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να τις σχεδιάσει και να τις υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία του έργου για έγκριση ώστε να καθορισθούν τα ακριβή βάθη εκσκαφής και χωματισμοί. Μετά το πέρας των εκσκαφών ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προβεί σε νέα χωροστάθμιση, σχεδιάση και υποβολή στη Διευθύνουσα Υπηρεσία για έλεγχο των εκσκαφεισών διατομών. Βάσει του εγκριθέντος σχεδίου θα γίνεται η πιστοποίηση των εκσκαφών.

Άρθρο 9^ο : Περιεχόμενα των τιμών μονάδος του τιμολογίου – δαπάνες που βαρύνουν τον Ανάδοχο

Οι συμβατικές τιμές μονάδος του ισχύοντος τιμολογίου αναφέρονται σε εργασίες, πλήρως περαιωμένες και καλότεχνα σύμφωνα με τους όρους της συμβάσεως. Στις τιμές αυτές περιλαμβάνονται οι δαπάνες που αναφέρονται στους γενικούς όρους του τιμολογίου και στα λοιπά συμβατικά στοιχεία της εργολαβίας.

Οι τιμές αυτές προσαυξημένες κατά το νόμιμο ποσοστό γενικών εξόδων και εργολαβικού οφέλους του Αναδόχου περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες εργασίες για την πλήρη και έντεχνη κατασκευή του έργου και καλύπτουν όλες τις δαπάνες του αναδόχου άμεσες και έμμεσες, επιφυλασσομένων δε των περί αναθεώρησης τιμών κειμένων διατάξεων, αποτελούν πλήρη αποζημίωση του αναδόχου για την κατά τα ανωτέρω εκτέλεση των εργασιών.

Ο Φ.Π.Α. δεν συμπεριλαμβάνεται στις τιμές του τιμολογίου της μελέτης.

Άρθρο 10^ο : Σύνθετες τιμές – αναθεώρηση τιμών – Νέες τιμές μονάδας

Για την πληρωμή των διαφόρων συμβατικών εργασιών θα εφαρμόζονται υποχρεωτικά απ' ευθείας οι σύνθετες τιμές του τιμολογίου, εφόσον υπάρχουν αυτές. Αποκλείεται να γίνει δεκτό από την Υπηρεσία αίτημα του Αναδόχου για την αναλυτική επιμέτρηση και πληρωμή των εργασιών, λόγω τοπικών δυσχερειών ή άλλων λόγων (κυκλοφοριακών κλπ).

Για την αναθεώρηση των τιμών θα εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις. (Άρθρο 54 του Ν.3669/2008).

Για τις εργασίες που δεν προβλέπονται στο εγκεκριμένο τιμολόγιο θα γίνονται νέες τιμές μονάδας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 57 του Ν.3669/2008.

Ως βοηθητικό στοιχείο λαμβάνεται το συμβατικό τιμολόγιο. Για εργασίες οι οποίες δεν υπάρχουν εν όλω ή εν μέρει στο συμβατικό τιμολόγιο, εφαρμόζονται ως βοηθητικά στοιχεία τα ενιαία τιμολόγια εργασιών.

Διευκρινίζεται ότι τα παραπάνω βοηθητικά στοιχεία θα εφαρμόζονται ασχέτως των μέσων τα οποία θα χρησιμοποιηθούν από τον Ανάδοχο για την εκτέλεση των εργασιών (δηλαδή μικρού ή μεγάλου αριθμού μηχανημάτων, των γνωστών ή άλλων τύπων, καινούριων ή όχι, εργατικών χειρών εν όλω ή εν μέρει, σε μικρή ή μεγάλη αναλογία κλπ).

Άρθρο 11^ο : Απολογιστικές εργασίες

Για τις εργασίες που τυχόν εκτελεστούν απολογιστικά, και μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις μετά την έγκριση της αρμοδίας αρχής, ισχύει το άρθρο 55 του Ν.3669/2008.

Άρθρο 12^ο : Τεχνικές προδιαγραφές

Ισχύουν πλην των προδιαγραφών της σύμβασης και οι προδιαγραφές οριστικές και προσωρινές του Υπουργείου Δημοσίων Έργων και οι Νόμοι, διατάγματα και Εγκύκλιοι που αφορούν τα έργα της εργολαβίας και που έχουν δημοσιευθεί ως την παραμονή της ημερομηνίας δημοπρασίας.

Άρθρο 13^ο : Εφαρμογή εγκεκριμένων σχεδίων, τύπων κλπ

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση κατά την εκτέλεση των έργων να εφαρμόζει επακριβώς τα εγκεκριμένα σχέδια της Υπηρεσίας. Εργασίες που εκτελούνται παραπάνω από αυτές που προβλέπονται από τα εγκεκριμένα σχέδια και τύπους, επιμετρούνται και πληρώνονται μόνο εάν έχει δοθεί για αυτό εγγράφως εντολή όπου θα αναγράφεται απαραίτητα και ο τρόπος πληρωμής τους.

Άρθρο 14^ο : Υλικά και μηχανήματα

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να χρησιμοποιεί δόκιμα υλικά που ανταποκρίνονται στους ισχύοντες σχετικούς κανονισμούς, δηλαδή τις ισχύουσες επίσημες προδιαγραφές καθώς και στις προδιαγραφές της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.

Η καλή ποιότητα των υλικών πρέπει να αποδεικνύεται με τους σχετικούς ελέγχους. Αυτή υπόκειται και στον άμεσο έλεγχο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας η οποία μπορεί να απαγορεύσει τον Ανάδοχο να τα χρησιμοποιήσει πριν ακόμα να ασκηθεί ο αντίστοιχος εργαστηριακός έλεγχος εξετάζοντάς τα μακροσκοπικά. Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να απομακρύνει από τα εργοτάξια τα υλικά που ελέγχθηκαν από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία και βρέθηκαν ακατάλληλα.

Αλλά ακόμη και αν δεν γίνουν οι απαραίτητοι έλεγχοι, είτε στο εργαστήριο Δ.Ε., είτε επί τόπου στο έργο για να αποδειχθούν ελαττωματικά ή όχι τα υλικά, ο Ανάδοχος δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση να εκτελέσει σωστά το έργο. Επίσης ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να εφαρμόσει πλήρως τους εγκεκριμένους κανονισμούς Τεχνικών Κατασκευών, σε ό,τι αφορά τις κατασκευές ικριωμάτων, σκυροδεμάτων, υδραυλικών εγκαταστάσεων, κ.λ.π.

Ο απαιτούμενος μηχανικός εξοπλισμός για την εκτέλεση των εργασιών, τόσο αυτών που εκτελούνται με τις τιμές μονάδος της συμβάσεως, όσο και αυτών που γίνονται απολογιστικά,

θα διατίθεται εξ ολοκλήρου από τον Ανάδοχο, ο οποίος έχει την υποχρέωση να το διατηρεί συνεχώς σε αρίστη κατάσταση λειτουργίας.

Η Διευθύνουσα Υπηρεσία πάντως διατηρεί το δικαίωμα να προσδιορίζει και να κρίνει την καταλληλότητα ή όχι των κάθε φύσεως μηχανικών μέσων και συναφών με αυτά ειδών.

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να διαθέσει στην Υπηρεσία το απαιτούμενο προσωπικό και μηχανήματα για την εκτέλεση εργασιών απαραίτητων για την υποβοήθηση ή εξυπηρέτηση της έγκαιρης αποπεράτωσης του όλου έργου, επίσης και για την εξάλειψη των οχλήσεων που προκαλεί η κατασκευή ενός έργου στους κατοίκους της περιοχής όπως διαβροχή για αποφυγή σκόνης, κατασκευές προχείρων διαβάσεων πεζών ή αυτοκινήτων, διάνοιξη οδών προσπελάσεως, προσωρινές εμφράξεις αγωγών, ανέγερση ικριωμάτων, κλπ.

Άρθρο 15^ο : Διεύθυνση των έργων – τεχνικό προσωπικό

Ισχύουν τα αναφερόμενα στο άρθρο 38 του Ν.3669/2008.

Όλο το έργο θα διευθύνεται συνέχεια σε όλη τη διάρκεια κατασκευής του είτε αυτοπροσώπως από τον Ανάδοχο είτε από πληρεξούσιο αντιπρόσωπό του, αποδεκτό από την Υπηρεσία, που πρέπει να είναι Διπλωματούχος Μηχανικός καθώς και ο αναπληρωτής του.

Ο Ανάδοχος ή ο πληρεξούσιος θα συνοδεύει τον επιβλέποντα Μηχανικό στις επί τόπου του έργου μεταβάσεις.

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να διαθέσει επί τόπου του έργου όλο το απαιτούμενο Τεχνικό και βοηθητικό προσωπικό για την έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση των εργασιών με δική του δαπάνη και ευθύνη, ενεργώντας πάντοτε σύμφωνα με τις υποδείξεις της υπηρεσίας.

Εάν, κατά την εκτέλεση των εργασιών, η διευθύνουσα υπηρεσία διαπιστώσει ότι τα συνεργεία Τεχνικών του Αναδόχου δεν έχουν την απαιτούμενη ικανότητα και πείρα για το έργο που εκτελούν, έχει δικαίωμα να διατάξει την αντικατάσταση ή την άμεση αποπομπή κάθε ανίκανου, απείθαρχου ή όχι τίμιου μέλους του τεχνικού, υπαλληλικού, ή εργατικού προσωπικού του Αναδόχου.

Άρθρο 16^ο : Ασφάλιση προσωπικού-έργου

Ο Ανάδοχος υποχρεούται να ασφαλίζει όλο το προσωπικό που απασχολεί στο Ι.Κ.Α. με ποινή εκπτώσεως.

Εάν κάποιος από το προσωπικό δεν υπάγεται στις διατάξεις του ΙΚΑ, ο Ανάδοχος υποχρεούται να τον ασφαλίσει κατά ατυχημάτων σε ασφαλιστικές εταιρείες αναγνωρισμένες από το Κράτος.

Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται, με την εγκατάσταση του στο έργο, να το ασφαλίσει έναντι παντός κινδύνου ζημίας και ατυχημάτων που θα προκληθούν στο προσωπικό του, στο προσωπικό του Εργοδότη και σε τρίτους για σωματικές και υλικές βλάβες μέχρι 2.840.000 ευρώ.

Άρθρο 17^ο : Στοιχεία οργανισμών κοινής ωφέλειας

Ο Ανάδοχος πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε εντολής που θα δοθεί για κατασκευή έργου έχει υποχρέωση να φροντίσει για την ενημέρωση του σχεδίου οριζοντιογραφίας αυτού με τα στοιχεία των αγωγών ή γραμμών όλων των Ο.Κ.Ω., που διέρχονται από την περιοχή του έργου. Πρέπει δε να κάνει γνωστό στην Υπηρεσία κάθε πρόβλημα που προκύπτει σχετικά.

Εάν κατά την εκτέλεση των εργασιών συναντήσει οποιαδήποτε εγκατάσταση Ο.Κ.Ω, ο Ανάδοχος οφείλει με ποινή εκπώσεως να ειδοποιήσει τον ενδιαφερόμενο για τις εγκαταστάσεις Οργανισμό και τον επιβλέποντα μηχανικό του, αποφεύγοντας οποιαδήποτε αυτόβουλη ενέργεια και εκτέλεση εργασίας (επέμβαση) στις ξένες εγκαταστάσεις.

Κάθε ζημία που θα προκαλέσει ο Ανάδοχος σε φρεάτια ή αγωγούς θα αποκαθίστανται αμέσως με δαπάνες του Αναδόχου. Ως βλάβη θεωρείται και η κάλυψη αυτών με ασφαλικό.

Απαγορεύεται καθ' όλη τη διάρκεια των εργασιών κάθε επέμβαση σε αγωγούς, καλώδια, εξαρτήματα, κλπ ξένων δικτύων χωρίς έγγραφη εντολή της επιβλέψεως. Κάθε βλάβη που προξενείται σε αυτά με υπαιτιότητα του Αναδόχου, βαρύνει εξ ολοκλήρου ποινικώς και αστικώς αυτόν.

Ιδιαίτερη μέριμνα θα ληφθεί κατά την επίχωση των ορυγμάτων, όπου υφίστανται αγωγοί Ο.Κ.Ω. για να αποφευχθεί τυχόν υποχώρηση του εδάφους κάτω από τους αγωγούς Ο.Κ.Ω. και η συνεπεία αυτής θραύση ή υπερβολική παραμόρφωση τους.

Κάθε βλάβη στους αγωγούς, είτε κατά την εκσκαφή, είτε εξαιτίας επιχώσεως βαρύνει τον Ανάδοχο και η απαιτούμενη επισκευή θα γίνεται από την Υπηρεσία στην οποία ανήκει ο βλαβείς αγωγός εις βάρος του Αναδόχου στον οποίο συγχρόνως θα καταλογίζονται όλες οι προς τρίτους τυχόν αποζημιώσεις λόγω ζημιών τους από την παραπάνω αιτία.

Στην περίπτωση κατά την οποία η θέση των αγωγών είναι τέτοια ώστε να απαιτηθεί μετάθεση τους, αυτή θα εκτελείται με δαπάνες του Εργοδότη. Στην περίπτωση αυτή ο Ανάδοχος δεν δικαιούται καμία αποζημίωση εξαιτίας τυχόν προσθέτων δυσχερειών ή καθυστερήσεως ή άλλης αιτίας που θα δημιουργηθεί από την ανάγκη μεταθέσεως του αγωγού εγκαταστάσεων Κοινής Ωφελείας.

Επίσης ο Ανάδοχος οφείλει να λάβει κάθε μέτρο εξασφαλίσεως του προσωπικού του ή τρίτων λόγω αποκαλύψεως των αγωγών αυτών κατά τη διάρκεια εκτελέσεως των εργασιών και είναι ο μόνος υπεύθυνος για κάθε ατύχημα που θα προκληθεί από το λόγο αυτό.

Άρθρο 18^ο : Οδοστρώματα – πεζοδρόμια

Για την τομή των οδοστρωμάτων και τη διάνοιξη των πεζοδρομίων θα πρέπει προηγουμένως ο Ανάδοχος με φροντίδα του να εφοδιασθεί με τη σχετική άδεια του κυρίου της αντίστοιχης οδού ή πεζοδρομίου δηλαδή το Δήμο ή Κοινότητα, στην περιοχή του οποίου εκτελείται το έργο, θεωρούμενη από την Τροχαία.

Η επαναφορά των οδοστρωμάτων και πεζοδρομίων θα γίνεται με τον τρόπο που προβλέπεται στα συμβατικά τεύχη και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ενδιαφερομένου Δήμου και θα εκτελείται αμέσως μετά την αποπεράτωση των εργασιών αφού ληφθούν όλα τα απαραίτητα μέτρα (διαβροχή και καλή συμπίεση των στρώσεων επιχώσεως, ξηρολιθοδομές όπου απαιτούνται, κ.λ.π.) ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε μελλοντική καθίζηση των οδών ή πεζοδρομίων.

Ο Ανάδοχος έχει όλη την ευθύνη για την αποκατάσταση, με δαπάνες του, της κάθε εμφανιζόμενης ανωμαλίας στις τομές αυτές μέχρι την οριστική παραλαβή του έργου.

Το μέγιστο μήκος εκσκαφής τάφρου, που δεν έχει επιχωθεί, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 150 μέτρα.

Σχετικά με τις προθεσμίες για την αποκατάσταση των τομών και την κατασκευή των ασφαλτικών οδοστρωμάτων θα ισχύουν τα οριζόμενα στις οικείες άδειες εκσκαφής σε συνδυασμό με τη συνολική προθεσμία και τις τμηματικές προθεσμίες του έργου.

Κατά την κρίση της επιβλεπούσης Υπηρεσίας και εφόσον το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος Δήμος, ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εφαρμόσει σχετικά με τις προθεσμίες για την αποκατάσταση των τομών και την πλήρη απομάκρυνση των υλικών, σύμφωνα με την 1854/6-3-69 απόφαση του ΥΔΕ "περί εγκαίρου και εντέχνου αποκαταστάσεως προκαλουμένων τομών, οδοστρωμάτων και πεζοδρομίων", τα εξής:

Από την ημέρα προσβολής τμήματος οδοστρώματος κατά την έννοια του μήκους της οδού και για μήκος αντίστοιχα ενός οικοδομικού τετραγώνου μέχρι την πλήρη αποκατάσταση και απομάκρυνση και του τελευταίου κατάλοιπου υλικών, μπαζών, εργαλείων, εμποδίων, κλπ ημέρες ημερολογιακές επτά (7) (εκτός από τα φρεάτια και τον τάπητα, για τα οποία οι ημερολογιακές ημέρες αυξάνουν σε είκοσι (20)).

Από την ημέρα προσβολής τμήματος οδοστρώματος εγκαρσίως μέχρι την πλήρη αποκατάσταση και την πλήρη απομάκρυνση και του τελευταίου καταλοίπου υλικών, μπαζών, εργαλείων, κλπ τριάντα έξι ώρες (36) και για περίπτωση που διακόπτεται η κυκλοφορία εξήντα (60) ώρες, για περίπτωση που η οδός συνεχίζει να λειτουργεί. Τα παραπάνω δεν ισχύουν σε περίπτωση πλαισιωτής κατασκευής που απαιτεί περισσότερο χρόνο. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα παραπάνω οι παραβάτες τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Οι οικείοι Δήμοι μετά την παρέλευση της προθεσμίας μπορούν να καταλογίζουν σε βάρος του Αναδόχου τη δαπάνη για την αποκατάσταση της τομής. Παράταση των παραπάνω προθεσμιών μπορεί να υπάρξει μόνον εφόσον υπάρχει σύμφωνη γνώμη του αντίστοιχου Δήμου και μόνο σε εξαιρετικές ειδικές περιπτώσεις.

Η αποκομιδή των προϊόντων εκσκαφής, που αφήνονται κατά μήκος του σκάμματος με έγκριση της Υπηρεσίας σαν προστατευτικά αναχώματα, γίνεται υποχρεωτικά ταυτόχρονα με την κατασκευή της υποβάσεως του οδοστρώματος. Εάν δεν ορίζεται αλλιώς στα σχέδια ή στα τεύχη του έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να παραδώσει το οδόστρωμα στην κατάσταση που ήταν πριν από την έναρξη των εργασιών σύμφωνα με τις οδηγίες της Υπηρεσίας.

Ως γνωστόν έχει εφαρμογή ο Ν.1080/80 "περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διατάξεων τινών της περί των προσόδων του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοικήσεως Νομοθεσίας και άλλων τινών συναφών διατάξεων" και ο Ν.999/79 "περί συντονισμού των προγραμμάτων εργασιών κατασκευής οδών και έργων κοινής ωφελείας εις την περιοχή μείζονος Πρωτευούσης και ετέρας περιοχάς της χώρας και άλλων τινών διατάξεων".

Όσες επιβαρύνσεις, υποχρεώσεις, κλπ προκύπτουν λόγω της εκτελέσεως της εργολαβίας (π.χ. πρόσθετες εγγυητικές επιστολές, πρόστιμα, κλπ) θα βαρύνουν τον Ανάδοχο του έργου.

Άρθρο 19^ο : Εργασία κατά τις νυκτερινές ώρες και εξαιρέσιμες ημέρες

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να εκτελεί εργασίες τόσο κατά τις νυκτερινές ώρες όσο και κατά τις Κυριακές ή εξαιρέσιμες ημέρες εφόσον τούτο επιβάλλεται για κυκλοφοριακούς ή άλλους

λόγους που θα καθορίζονται σε κάθε περίπτωση από τον οικείο φορέα (Τροχαία, οικείο Δήμο ή Κοινότητα, κλπ ή την επιβλέπουσα Υπηρεσία) χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση. Οι σχετικές εγκρίσεις που απαιτούνται σε τέτοιες περιπτώσεις (από Επιθεώρηση Εργασίας, Αστυνομικό Τμήμα κλπ) εκδίδονται με μέριμνα του Αναδόχου του έργου.

Άρθρο 20^ο : Παράλληλη εκτέλεση περισσότερων του ενός ανεξαρτήτων έργων

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να διαθέτει τον απαιτούμενο αριθμό συνεργείων από εργατοτεχνικό και λοιπό προσωπικό και τα μηχανήματα και εργαλεία για να μπορεί να εκτελεί παράλληλα δύο ή περισσότερα έργα ή τμήματα έργων. Επίσης στο ίδιο συνεργείο είναι υποχρεωμένος να χρησιμοποιεί περισσότερες από μία βάρδιες, εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Τούτο σε συνδυασμό βέβαια με τη συνολική προθεσμία αποπερατώσεως, τους κυκλοφοριακούς ή άλλους λόγους και τις τμηματικές προθεσμίες χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.

Άρθρο 21^ο : Σήμανση των έργων – Μέτρα ασφάλειας

Τα προστατευτικά φράγματα, ειδοποιητικά σήματα ή και άλλα όπως λυχνίες, αυτόματα σπινθηρίζοντα σήματα, κλπ, που τοποθετούνται από τον Ανάδοχο, για την προστασία του κοινού από τα έργα που αυτός εκτελεί στην παρούσα εργολαβία πρέπει να είναι ικανά στον αριθμό, ευπρεπή και ασφαλή.

Τα κάθε φύσεως προστατευτικά, ειδοποιητικά, κλπ σήματα, φράγματα και εμπόδια πρέπει να είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της επιβλέπουσας Υπηρεσίας, τις διατάξεις του Κ.Ο.Κ. και της οικείας προδιαγραφής.

Ο Ανάδοχος έχει υποχρέωση να λάβει με τις δικές του δαπάνες κάθε μέτρο ασφαλείας που επιβάλλεται, κατά την εκτέλεση των έργων κατά τις εργάσιμες ή όχι ώρες για την πρόβλεψη ατυχημάτων στο εργατοτεχνικό προσωπικό του και κάθε άλλον τρίτο λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του ΠΔ 1073/81 "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών εις εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού".

Ο Ανάδοχος θα προβαίνει στην κατάλληλη αντιστήριξη των παρειών του ορύγματος όπως επιβάλλεται από τους κανόνες ασφαλείας. Ρητά καθορίζεται ότι σε περίπτωση ανάγκης αντιστήριξης των παρειών ορύγματος εν γένει, ο Ανάδοχος οφείλει οίκοθεν να προβαίνει στην εργασία αυτή, του Επιβλέποντος όμως δικαιουμένου να κρίνει εκ των υστέρων περί του δικαιολογημένου ή μη της αμέσου και χωρίς προηγούμενη συνεννόηση επεμβάσεως καθώς και της εκτάσεως των εργασιών. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να καταβάλλει κάθε νόμιμη αποζημίωση, αποκατάσταση των βλαβέντων έργων και αναλαμβάνει κάθε εν γένει αστική και ποινική ευθύνη.